

4.1.3 Høy miljøbevissthet (hovedmål 3)

Kommune vedtok i februar 2009 klima- og energiplan. Planen blir kontinuerlig revidert.

Miljøsertifisering

Overhalla kommune er siden høsten 2007 miljøsertifisert etter ISO-14001- standarden. Hovedformålet er å sikre at den miljøpolitikken som kommunestyret har vedtatt, blir gjennomført, og med fokus på kontinuerlige forbedringer i kommunens miljøprestasjoner.

I tillegg til overordnet miljøsertifisering etter ISO-14001, vil samtlige av kommunens enheter innen utgangen av 2011 ha oppnådd status som miljøfyrtårn.

Handlingsprogram for miljøarbeidet

Handlingsprogrammet er bygget opp som en del av kommunens miljøstyringssystem etter ISO 14001 og kommunens ordinære plansystem (inkludert Balansert Målstyring (BMS)). Handlingsprogram for miljøarbeidet består av tiltaksdelen i Klima- og energiplan 2008-2019 samt handlingsprogrammet for "biologisk mangfold". Koplingen til kommuneplanens "fokusområde" og "hovedmål" framgår i klammen nedenfor. Tiltakene er videre gruppert nedover hhv under hvert av kommuneplanens delmål.

Kommuneplan 2007-2019

Fokusområde: *Lokalsamfunn*

Hovedmål: *Flotte naturressurser og nærmiljø utnyttes med høy miljøbevissthet*

Vesentlige miljøaspekt/hovedsatsingsområder: *Klimagassutslipp, Biologisk mangfold, Avfall og Energi.*

2.2. Tiltaksplan (Indikator, måling/tid, ambisjon og tiltak, ansvar)

Delmål 3.1: Innbyggerne har god kunnskap om og glede av naturen gjennom aktiv bruk og god tilgjengelighet

Indikator	Målemetode/ Tid	Ambisjon og tiltak						Ansvar	Status/ Måling
			2008	2009	2010	2011	2012		
Overordnet indikator: Hvor oppdatert og levende handlingsprogrammet er	Årlig vurdering	Ambisjon: Til enhver tid å ha et levende, oppdatert handlingsprogram Tiltak: *Årlig revisjon i forbindelse med revisjon av økonomiplan *Hovedrevisjon med grundige prosesser etter behov og første gang i 2012.	X	X	X	X	X	Rådmannen	

Biologisk mangfold											
3.1.1 Antall besøk registrert i utvalgte turbøker	Opptelling i turbøker/årlig	1	Tiltak: a) Det lages en oversikt over hvem som har flest besøk på den enkelte turbok for hvert kalenderår b) Denne oversikten bekjentgjøres med oppslag eller lignende ved turboka	X	X	X	X	X	Fagsjef helse/leder service-kontor	2007, 2008 og 2009, 2010, 2011	
3.1.2 T.o.m. 2009: Antall som tar kjentmannsmerke F.o.m. 2010: Antall som <u>kjøper</u> Trivelig tur (Kjentmannsmerk et 2010-2012)	Opptelling årlig	2	Ambisjon og tiltak f.o.m. 2010: <u>Tiltak:</u> Å ha etablert en ordning med kjentmannsmerke - "Trivelig Tur" for perioden 2010-2012" (Trivelig tur har lavere terskel enn foregående kjentmannsmerke (det er lettere å finne, kortere gangavstand, mer egnet for barn) Ambisjon 2011:33 nye Ambisjon 2012: Ingen nye	X	X	X	X	X	Kultursjefen	2007: 0 2008: 0 2009: 32 (til sammen 97 har kjøpt kortet 2007 – 07.01.10. Indikator fom. 2010: "Antall som kjøper trivelig tur" 2010: 77 2011: 4	

Delmål 3.2: Naturressursene gir grunnlag for betydelig sysselsetting og verdiskaping

Indikator	Måling/Tid	Ambisjon og tiltak							Ansvar	Status
Avgjøres senere (Se ellers indikator under transport 3.6.1 tiltak 9)										

Delmål 3.3: Inngrepsfrie områder og naturens produksjonsevne og artsriktighet bevares for framtiden

Indikator	Måling/Tid	Ambisjon og tiltak							Ansvar	Status

Biologisk mangfold											
3.3.1 Avgang prosent av kommunens areal "inngrepsfrie" områder (Villmarkspregede områder >5 km fra tekniske inngrep)	Telling av areal/årlig	1	Null avgang villmarkspregede områder	X	X	X	X	X	Teknisk sjef og Miljøvern- og skogbruks-sjef	2008: 0 2009: 0 2010: 0 2011: 0	
3.3.2 Antall dispensasjoner fra arealplan (t.o.m. 2011) Indikator endret f.o.m. 2012: Antall m2 dyrket og dyrkbar mark omregulert ved dispensasjon fra arealplan	Telling antall dispensasjoner/årlig F.o.m. 2012 årlig telling antall m2	2	Ambisjon: Maks 5 dispensasjoner Ambisjon endret fom 2012 Ambisjon 2012: Maks 3000 m2	X	X	X	X	X	Teknisk sjef	2008: 4 2009: 5 2010: 2 2011: 9 2011:10000 m2	
3.3.3 Kulturlandskap, areal som får regionalt miljøtilskudd til innmarksbeite	Telling av areal/årlig	3	For 2009 skal arealet opprettholdes på nivå med 2008. For 2010 skal arealet opprettholdes på nivå med 2009. For 2011 skal arealet opprettholdes på nivå med 2010 (dersom 2010 kommer ut lavere enn 2009 skal arealet opprettholdes på nivå med 2009)	X	X	X	X	X	Landbruks-sjef	2007: 1677 dekar (33 søkere) 2008: 1827 dekar (42 søkere) 2009: 1977 (44 søkere) 2010: 2174 (54 søkere) 2011: 2441 (51)	

Delmål : 3.4. I Overhalla skapes det lite avfall og avfallet utnyttes som ressurs.

Avfall										
3.4.1 Tjenesteenheter i org.kartet sertifisert som miljøfyrtårn	Opptelling/ årlig		Alle tjenesteenheter skal sertifiseres						Enhetsledere i samarbeid med Grønn Hverdag	Status feb 2012 Alle enheter pluss administrasjons bygget er sertifisert
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak	2 2 2 2 2	2 2 2 2 2	2 2 2 2 2	2 2 2 2 2	2 2 2 2 2	Ansvar	Status
3.4.2 Mengde klimagassutslipp fra	Statistikk fra SSB/KLF og MNA		Ambisjon 1. Lage gode statusstall for utslipp (se tiltak 1)	X						Statistikk SSB/KLF

avfallshåndtering.		2. I påvente av at MNAs modell for klimaregnskap (se nedenfor) redusere avfallsmengde og bedre kildesortering med relevante tiltak. 3. Se ellers egen ambisjon Overhalla storkjøkken								
	1	<p>Mer miljøvennlig avfallshåndtering v/MNA MNAs ambisjon: "MNA har som målsetting at innsamling og behandling av avfall fra husholdninger skal være klimanøytral".</p> <p>MNA deltar pr. i dag i prosjektet "Klimaregnskap for avfallshåndtering" som lager en modell for å beregne klimautslipp gjennom livssyklusanalyser av avfallshåndtering</p> <p>a)MNA skal få klargjort modellen til bruk</p> <p>b)MNA skal anvende modellen på hele sin virksomhet i Overhalla (og senere på resten av MNAs område)</p> <p>c)MNA skal deretter iverksette effektive tiltak for å redusere klimagassutslipp (herunder lage egnet statistikk til å vise resultater)</p>	X						MNA	<p>Modell er klargjort til bruk pr. 31.12.09</p> <p>Modellen er anvendt pr. oktober 2010: .Klimaregnskap for MNA</p> <p>Tiltaksplan for MNA er utarbeidet og gjennomføring av tiltak er påbegynt.</p>
	2	<p>Mer miljøvennlig innkjøp</p> <p>a)Kompetanseheving innkjøp. (som ivaretar lov om offentlige anskaffelser §6 "... livssyklus kostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen".) (Innkjøpsavdelingen bes om å lage en kursrekke der målgruppe er innkjøpere og leverandører.)</p>	X	X	X	X	X		Rådmannen/ NTFK Innkjøpsavdelingen (etter avtale)	Kurs offentlig innkjøp gjennomført 19.02.10
									Rådmannen	

			<p>b) Overhalla skal fremme miljøforslag overfor NTFK Innkjøpsavdelingen, med økende vekt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mindre emballasje • mindre engangsmateriell • økologiske produkter som er klimavennlige • bruke digitale muligheter • kortreist leveranse • miljømerking av varer og tjenester inkl. miljømessig transport <p>(Det foregår en diskusjon om hvorvidt økologisk produksjon er klimavennlig, noe som det er behov for å arbeide videre med.)</p>	X	X	X	X	X		<p>*Overhalla kommune deltar i prosjekt ØKO-løft m/Overhalla storkjøkken, skoler, barnehager m.v.</p> <p>*Nye Ranemsletta barnehage finansiert med "Grønn rente" fra kommunal-banken (som første bygge-prosjekt i Norge)</p> <p>*Det er utpekt kontaktpersoner i Overhalla kommune i forhold til NTFK Innkjøpsavdelingen</p>
Indikator	Måling/Tid	Ambisjon og tiltak	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Ansvar	Status
		3 "Speilvending av dagens reservasjonsordning mot uadressert reklame". Oppfølging av . Kommunestyrets vedtak ksak 57/08.	X	X	X	X	X		Rådmannen	1.Vedtak i ksak 57/08 er oversendt til Stortinget og Regjeringen. 2.Klistremerke Uadressert reklame – Nei takk er utsendt til husstander juni 2009.
		4 Økt bruk av digital utsending av dokumenter. I løpet av 2012 til rettelegge for at leverandører til kommunale innkjøp bruker elektronisk fakturering f.o.m. 2013.	X	X	X	X	X		Rådmannen	1.E-faktura tatt i bruk for kommunale fakturaer i 2009 (som et tilbud) 2.Lønsslippene sendes ut elektronisk fra 01.01.10. (Saksdokumentene til de politiske organer sendes ut elektronisk)
		6 Miljøsertifisering av industribedrifter. (Det er innledet dialog med Skogmo industripark om et							Skogmo industripark/ Industribedri fter/	Steg 1: Gjennomført

		<p>samarbeidsprosjekt mellom Skogmo Industripark og Overhalla kommune gjennom "VRI Trøndelag" (VRI Trøndelag skal styrke FoU-basert kunnskapsutvikling, innovasjon, verdiskapning og samarbeid mellom næringslivet og FoU-institusjonene)</p> <p>Steg 1: Prosjektfinansiere/gjenno mføre et startseminar etterjuls vinteren 2009.</p> <p>Steg 2: Støtte/gjennomføre sertifiseringsprosesser (for de virksomheter som ønsker det).</p>	X	X	X	X	X	<p>Overhalla kommune</p> <p>(feb 09).</p> <p>Steg 2: Sertifiseringsprosesser pågår .</p> <p>Følgende bedrifter er sertifisert pr. nov 2011: Overhalla industrier NAMAS Vekst</p> <p>Følgende er i gang og planlagt sertifisert innen 1. halvår 2012: OCEM Grannes VVS Miljøutvikling AS Siktedukfabrikken GL-bygg AS Huurre</p>
	7	<p>Miljøsertifisering og energieffektivisering av butikker m.v. (prosesser er startet opp og skal videreføres/fullføres) - herunder mulige tema om avfall</p> <p>*miljøhandleposer</p> <p>*økologisk mat som er klimavennlig</p> <p>*miljøinfo i butikker</p> <p>*årlig samarbeidsforum om "forbruk, og livsstil" (kommunen, butikker, innkjøpere etc.)</p>	X					<p>Grønn Hverdag/Aktuelle bestyrere</p> <p>Status juli 10: Forprosjekt ENØK er gjennomført. Deltakere: Spar Overhall ICA Skogmo ICA Overhalla Spar Skage Overhalla næringsbygg Lyngsnes gartneri</p> <p>Felles søknad er sendt til Enova høst 2010 (alle unntatt de to ICA deltok og har fått tilskudd fra Enova).</p> <p>Sertifiseringsprosess</p> <p>Miljøfyrtårn pågår, mål om felles målgang til 01.03.12. Følgende deltar: Spar Overhall ICA Overhalla Spar Skage</p>

											Lyngsnes gartneri
		Overhalla storkjøkken skal være DEBIO godkjent (sertifiseringsordning for foredling/omsetning av økologiske produkter)- Ambisjon 2011: 15 % av maten som lages ved kjøkkenet skal være økologisk.	X	X	X	X	X	X	Kjøkkensjef	Overhalla storkjøkken er DEBIO godkjent pr oktober 2009 2010: I realiteten nærmere 10% enn 15%. Korrigerende tiltak er iverksatt: Bl.a. deltar kjøkkensjefen fra 2010 i innkjøpsgruppe på fylket, noe som virker positivt.	
3.4.3 Andel av avfall fra husholdninger til deponi	Statistikk fra MNA/årlig	Ambisjon: Under 1 % Tiltak: Samarbeide med MNA	X	X	X	X	X	Teknisk sjef. Kommunens repr. i repr. Skapet/ rådmannen	2006: 2.1% 2008: 1,8% 2009: 1,7% 2010: 0,5% 2011: 0,8% (gj.nitt MNAs område)		

Delmål 3.5: I Overhalla er det lavt energiforbruk og høy grad av fornybare energikilder.

Indikator	Måling/Tid	Ambisjon og tiltak	2007	2008	2009	2010	2011	Ansvar	Status
Energi									
3.5.1 Energiforbruk pr m2 pr tjenesteenhet i organisasjonskart et	Måleravlesning / månedlig større bygg/annen hver måned mindre bygg	Ambisjon: 2010 jf. Ksak91/09 Ambisjon 2013: Innsparingsmål 20% sammenlignet med 2007 Generelt vil innsparingsmål og tiltak bli behandlet konkret gjennom kommunens Vedlikeholds- og HMS-plan som rulleres hvert år. (For 2011 se innsparingsmål i styringskort for teknisk	X		X	X	X	Rådmannen/ Teknisk sjef	2007 2008 2009 2010 I tillegg til måling på indikator er det nedenfor delvis gjort statusmåling på tiltak. Kommunale

3.5.2 Samlet stasjonært energiforbruk i Overhalla utenom kommunale bygg/anlegg	Årlig opptelling fra område-konsesjonær (NTE)		Ambisjon: 5 % lavere energiforbruk i 2013 enn i 2008.				X			Årsrapport (se delmål 3.5, indikator 3.5.2)
		1	Skoler og barnehager skal arbeide systematisk med energispørsmål/ENØK som tema.	X	X	X	X	X	Rektorer og styreere	Gjennomføres som del av kunnskapsløftet, miljøfyrtårn /grønt flagg og jf. styringskort
		2	Kommunens hjemmeside skal brukes aktivt	X	X	X	X	X	Rådmannen	Se hjemmesiden
		3	Etablere "Det grønne hjørne" i servicesenter/bibliotek som samarbeid mellom kommune, næringsliv og frivillige lag og organisasjoner		X	X			Leder for servicesenter i samarbeid med Grønn hverdag og andre frivillige lag/organisasjoner	
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak						Ansvar	Status
		4	Det skal være fast rutine å ta opp energispørsmål i plan- og bygningssaker herunder a)prosedyre/rutine (skriftlig) for å ta opp energispørsmål ved "forhåndskonferansen". b) det skal anbefales overfor utbygger i forbindelse med byggesøknader at energikvalitet på bygg og framtidsrettede energiløsninger utredes/vurderes. (herunder skal det utarbeides/utdeles relevant informasjonsstoff.) c) styrking av saksbehandlerkompetansen på teknisk med hensyn til oppfølging av relevant energi-/klimaspørsmål.	X	X	X	X	X	Teknisk sjef	Gjøres fortløpende Saksbehandler har gjennomført kurs i ny plan- og bygningslov i 2009
		5	Når kommunen leier ut eller selger eiendom skal det alltid vurderes å sette føringer eller krav med	X	X	X	X	X	Rådmannen/ teknisk sjef	1.Ordnning tilskudd 40.000,- pr. kommunal

			hensyn til energiløsninger								boligtomt ved oppfylt lavenergikrav vedtatt av kommunestyret i 2009 Tilskuddet økt til 50.000 f.o.m. 2012. 2.Krav om maks 100 kwt pr m2 ved salg Kirkåkern Skage ps 79/09 (Leilighetsbygg) 3.Krav om passivhusstandard ved salg av tomter til leilighetsbygg Ranemsletta i 2011
		6	Det skal stimuleres til ENØK i jordbruket (tiltak må konkretiseres).	X	X	X	X	X	Miljø- og landbruksforvaltningen i samarbeid med landbruksorg	ENØK-seminar for bønder er gjennomført i Overhalla oktober 2010 I nov/des. 2011 gjennomføres ENØK forprosjekt på 3 utvalgte gårdsbruk i Overhalla	
			Se ellers tiltak under delmål 3.4 (avfall) som også er relevant for energieffektivisering.								
3.5.3 Andel bygg med ”fornybar energikilde” ”fornybar energikilde” er i denne sammenheng fornybar energi unntatt elektrisitet.	Årlig opptelling hvis statistisk underlag foreligger (som vil være avhengig av kommune-statistikk over oljeforbruk, statistisk underlag fra boligtellinger SSB))		Ambisjon: Gradvis å få utfaset olje og el som hovedenergikilde i kommunale og andre bygg i Overhalla. Dette bør samordnes med drift og vedlikehold og utskifting av eksisterende utstyr. (når el driver varmepumpe er energikilden fornybar) <ul style="list-style-type: none"> 50% av samlet arealet har annet enn olje og el 						Rådmannen/ teknisk sjef	Anslag pr. 31.12.10: 14%	

			<p>som hovedenergikilde</p> <ul style="list-style-type: none"> 100% av samlet areal har annet enn olje og el som hovedenergikilde 						X		
			<p>Overgang til fornybare energikilder kommunale bygg behandles generelt gjennom vedlikeholds/HMS-plan som rulleres hvert år. For 2009: Jf. Ksak 61/08 For 2011 og de nærmest påfølgende år skal det lages en samlet tiltaksplan for ENØK m.v. i 2011.</p>							Teknisk sjef	
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak							Ansvar	Status
		1	<p>Bidra til etablering av fjernvarmeanlegg på Ranemsletta innen forsvarlige rammer.</p>	X						Ordfører/råd mann	<p>Status pr. juli 2010: Jf. ps 67/09</p> <p>Ambisjonene om å satse på fjern- og nærvarmeanlegg med vannbåren varme og flisfyring eller lignende tas generelt opp til nærmere vurdering i forbindelse med hovedrevisjon av arbeidsprogrammet i 2012.</p>
		2	<p>(henvisninger nedenfor til plan- og bygningsloven (pbl) gjelder ny pbl i kraft hhv pr. 01.07.09 (plandelen) og pr. 01.01.10(byggningsdelen..) Aktiv bruk av kommunens rolle som forvalter av plan- og bygningsloven m.v.</p> <p>a)Nye utbyggingsområder i kommunen skal tilrettelegges for</p>	X	X	X	X	X		Teknisk sjef	

		<p>vannbåren varme så fremt forholdene ligger til rette for det (generell bestemmelse til kommuneplanens arealdel jf. pbl§11-9 nr. 3).</p> <p>b)I reguleringsplaner skal det kreves tilrettelegging for forsyning av vannbåren varme til ny bebyggelse når forholdene ligger til rette for det (jf. pbl §§12-7 nr. 8/27-5).</p> <p>c)Det skal vurderes om det skal søkes konsesjon om utbygging av fjernvarme Ranemsletta (jf. energiloven). Ved eventuell konsesjon skal kommunen vedta tilknytningsplikt jf. pbl§27-4.</p>								
		3	Kommunal policy: Energibærer for nær-/og fjernvarmeanlegg i Overhalla bør være biomasse.							
		4	Det skal arbeides videre med prosjektideen "KLIMABO" for å utvikle gode og framtidsrettede bomiljøer i Overhalla spesielt, og Namdalen generelt (del av MIN-prosjektet)	X	X	X	X	X	Ordfører/råd mann	
		5	<p>Utskifting av oljekjeler til fornybar energi</p> <p>*Kartlegge oljekjeler i Overhalla</p> <p>*Ta initiativ til informasjonsmøte med eiere</p> <p>*Evt bruk av metoden "Kommunen-samler-opp-interesserte-og-oppnår-dermed-kvantumsrabatt."</p> <p>*Bidra til å realisere tilskudd fra Enova.</p>	X	X				Rådmannen	<p>Kartlegging av oljekjeler i Overhalla er gjennomført i 2011.</p> <p>Det planlegges mulig Namdalsmesse om fornybar energi m.v. i samarbeid med Skogmo Industripark i 2012.</p>
		6	Kommunen skal jobbe aktivt for å tilrettelegge for småkraftverk	X	X	X	X	X	Ordfører/råd mann	

Delmål 3.6: I Overhalla er det lave klimautslipp og høy grad av CO2-binding (nytt delmål).

(Omfatter ikke deponi som er behandlet under delmål 3.4. (avfall))

Indikator	Måling/Tid	Ambisjon og tiltak	2008	2009	2010	2011	2012	Ansvar	Status
Transport 3.6.1 Mengde klimagassutslipp fra veitrafikk	Statistikk SFT/årlig (foreløpig er statistikk på kommunenivå og målemetoder for usikre/unøyaktig til å kunne se sammenheng mellom tiltak og klimagassutslipp)	Ambisjon transport: Klimautslipp fra transport skal reduseres vesentlig innen 2020 (ambisjon fastsettes nærmere her når det foreligger sikrere målemetoder/statistikk). Se ellers egne ambisjoner for pendlerruta og samkjøring nedenfor.							1991 2007 Statistikk SSB/KLF
		1 Utslipp fra kommunal tjenestetransport og fra kommunale arbeidstakere på reise til og fra jobb skal reduseres: a) Lage kommunal reisepolicy (herunder også opplegg for økt andel fjernmøter, reisemåter og å vurdere kurs i økonomisk og miljøvennlig kjøring) b) Kampanje gå/sykle til jobb c) Lavutslippsbiler, hybrid eller elbiler ved kjøp/leie	X	X	X	X	X	Rådmannen	Reisepolicy Grønne reiser vedtatt 22.12.09 Kommunale sykler innkjøpt 2009 Utslippkrav sist leasede biler (09): 140 gCO2 pr km Videokonferan seutstyr montert på rådhuset i 2009 Første El-bil anskaffet i 2011. Det utredes mulig etablering av hurtigladerstasjon i Overhalla.
		2 Overhalla kommune skal fortsatt vektlegge fortettet utbyggingsstrategi i sentrumsnære områder	X	X	X	X	X	Rådmannen/teknisk sjef	

		(jf. vedtatt arealplankart og foreliggende reguleringsplaner).									
		3	Overhalla kommune skal prioritere utbygging av gang og sykkelveier. Prioritert rekkefølge (riksveinett): 1. Himokorsen - Fugl 2. Barlia-korsen - Øysvoll-korsen 3. Øysvoll-korsen - Skage 4. Skage - Namsos Øvrig veinett: Ranem bru gis høy prioritet.	X	X	X	X	X		Teknisk sjef	Steg 1 fullført 2009.
		4	Framtidige boligområder i Overhalla bør lokaliseres til strekninger der det finnes gang- og sykkelvei på det tilstøtende riksveinettet.	X	X	X	X	X		Teknisk sjef	
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak							Ansvar	Status
	Statistikk fra Trønderbilene AS/årlig	5	Få videreført pendlerbussen Ambisjon pendlerbuss: Steg 1: Å få 5-10 % av pendlere til å bruke pendlerbuss Steg 2: Å få 10-20% av pendlere til å bruke pendlerbuss a) Videreføre/-utvikle samarbeidsforum mellom kommune, NTFK og Trønderbilene AS om pendlerbussen og rutetilbudet generelt. Diverse tiltak 2009/10/11: *Videreføring av info- og holdningskampanje - samarbeide med Trønderbilene AS, NTFK, elevbedriften Media Expert UB (ODVS), og Statens	X	X		X	X	X	Nord-Trøndelag Fylkeskommune / Statens Vegvesen / Trønderbilene AS / Ordfører/ Rådmann	Årsrapport (se delmål 3.6, indikator 3.6.1 pkt 3)

		<p>Vegvesen</p> <p>*Nye busskur</p> <p>/opprusting busskur i Overhalla</p> <p>*Montere infotavler med info i alle busskur RV17</p> <p>*Foreslå for NTFK/Trønderbilene ”forsøk” med lavpris Overhalla – Namsos</p> <p>*Tilrettelegging med gratis parkering for pendlerne.</p> <p>* I samarbeid med Trønderbilene blir det gitt opplysninger om når skolebussen til Grong går om morgenen, slik at folk som jobber i den retningen kan ta buss i skoleåret.</p> <p>Opplysninger om busstilbudet skal stå på kommunens hjemmeside.</p>									
		6	<p>Arbeide for å få etablert ”bybuss” som omfatter Namsos og Overhalla, med flere og hyppigere avganger, med faste intervall, morgen og ettermiddag. (Korrespondansen ut av regionen er også en del av tilbudskvaliteten).</p>	X	X	X	X	X	X	Nord-Trøndelag Fylkeskommune / Trønderbilene AS / Ordfører/ Rådmann	
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak	2 3 4 5	2 3 4 5	2 3 4 5	2 3 4 5	2 3 4 5	Ansvar	Status	
		7	<p>Miljøsertifisering av transportfirma</p>						Aktuelle transportfirma	Flasnes transport er sertifisert etter ISO 14001.	
	Kartlegging/årlig		<p>Ambisjon samkjøring:</p> <p>Mer enn 50% av pendlere som bruker privatbil, kjører sammen med andre.</p> <p>Mer enn 75% av pendlere som bruker privatbil, kjører sammen med andre.</p>		X						
								X		Link til	

		8	Stimulere til nettverk for samkjøring/samkjørerlag								”Haikertorget” på kommunens hjemmeside
		9	Økt lokal produksjon og omsetning av varer og tjenester for å redusere transport. a)Utvikling av nettverket NAM NAMDALEN (et nettverk for småskalaproduksjon i Namdalen der Overhalla kommune er aksjonær). b)Ytterligere tiltak for ”kortreist” produksjon/ omsetning av varer og tjenester for å redusere transport konkretiseres/ prioriteres gjennom Utviklingskontoret i Midtre Namdal og Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR.	X	X	X	X	X		Utviklingskontoret i MNR og Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR	
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak							Ansvar	Status
			Bidra til å avklare/styrke grunnlaget for Namsosbanen og til eventuell gjenåpning.	X	X	X	X	X		Ordfører/råd mann	
			Kampanje/ holdningsskapende arbeid i forhold til barn/ unge for å gå, sykle eller samkjøre til skole og fritidsaktiviteter.	X	X	X	X	X		Rådmann/Rektorer/idretts lag	
Landbruk 3.6.2 Mengde klimagassutslipp fra landbruket	Statistikk SFT/årlig (foreliggende statistikk på kommunenivå er for usikker/unøyaktig til å kunne måle sammenheng mellom tiltak og klima-sgassutslipp)		Ambisjon landbruk: Klimautslipp fra landbruket skal reduseres vesentlig fram til 2020 (ambisjon fastsettes nærmere når det foreligger sikrere målemetode/statistikk								1991 2007 Statistikk SSB/KLF
		1	Tiltak for utnyttelse av organisk avfall i landbruket (for eksempel unyttede	X	X	X	X	X		Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR i	Temamøte

			rundballer). Det skal arrangeres temamøte for jordbrukere om dette etterjulsvinteren 2009.						samarbeid med bondelaget.	organisk avfall gjennomført vår 2009.
		2	Etablere biogassanlegg i Overhalla/Namdalen, i første omgang pilotprosjekt. Steg 1: Å utrede/styrke grunnlaget for dette.	X	X	X	X	X	Ordfører /Rådm. Miljø- og landbruk i samarbeid med landbruksorganisasjoner/gårdeiere.	Miljøkonferanse Biogass gjennomført i Overhalla september 2009
		3	Strategisk plan for miljø- og landbruksforvaltningen : Tiltak for forbedret agronomi konkretiseres / behandles i tilknytning til strategisk plan for miljø- og landbruksforvaltningen i MNR som skal revideres i 2009. Foreløpig konkret ambisjon/tiltak: Vesentlig reduksjon av areal som blir høstpløyd.	X	X	X	X	X	Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR.	Miljøkonferanse Miljømessig gjødsling gjennomført i Overhalla september 2009
Indikator	Måling/Tid		Ambisjon og tiltak						Ansvar	Status
3.6.3 Aktivitetsnivå når det gjelder skogkultur og tynning	Overslag/telling fra miljø- og landbruksforvaltningen i MNR/årlig		Ambisjon: Skogens potensial til CO2-binding skal utnyttes optimalt, innenfor forsvarlige rammer knyttet til biologisk mangfold og uberørt natur.							Aktivitetsdata 2000-2011.
Produktivt skogareal med reviderte planer	Årlig oppsummering	1	Skogbruksplaner skal utarbeides eller revideres (for å bidra til bedre ressuroversikt, et planmessig aktivt skogbruk, og bevisstgjøring/kompetanseutvikling til eierne). (NB! Opprette grendegrupper).	X	X	X	X	X	Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR/g Overhalla skogeierlag / skogeiere.	2009: 0 2010: 0 2011: 0
Andel av tilskuddsmidler der klimavirkning er vektlagt	Opptelling	2	Ved landbruksforvaltningens prioriteringer v/nærings- og miljøtilskudd skal	X	X	X	X	X	Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR.	2009: 100% 2010: 100% på skog 2011: 100%

			tiltakenes klima- virkninger vektlegges.							
Om ordning er etablert og i hvilket omfang	Årlig	3	Etablere en kommunal klimavoteordning med støtte kr. 0,50 pr. plante inntil kr 50.000,- pr. år etter først-til-mølla-prinsippet for årene 2010, 2011 og 2012	X	X	X			Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR/g Overhalla skogeierlag.	Vedtatt i K-sak 93/09 jf. Økonomiplan 2010-2013 Klimavoteordning etablert og det er gitt 0,35 i tilskudd pr. plante i tillegg til statlig tilskudd på kr 1,15 pr plante i 2011.
		4	Overhalla kommune deltar i satsingen "Plant tre no" i regi av Nord-Trøndelag Fylkeskommune.	X	X	X	X		Rådmannen/ Miljø- og landbruksforvaltningen i MNR	